

СЕДАМ ДЕЦЕНИЈА ИСТОРИЈСКОГ АРХИВА ПОЖАРЕВАЦ

Архив у 21. веку

Низом активности Историјски архив Пожаревац ове године обележава 70 година постојања и рада. Да подсетимо да је у оквиру јубилеја ове године организована Међународна научна конференција која је окупила велики број учесника из Србије и иностранства, а

вали су Бане Спасовић, градоначелник Пожареваца, Милић Јовановић, заменик председника Скупштине града, Александар Симоновић, начелник Градске управе, пуковник Горан Петровић, директор Војног архива, проф. др Ивана Крстић Мистрицеловић са Крими-

ским документима и фотографијама. Истакао бих да је предметна монографија до сада седам пута презентована јавности у различитим градовима. Као део својеврсног триптиха, посвећеног Првом светском рату, архиви су реализовали истоимени докумен-

Поводом јубилеја, приређена изложба „Ретроспектива – изложбе и издања 2003-2018 – Историјски архив Пожаревац свом Граду и Отаџбини“

поводом годишњице објављене су и бројне стручне публикације.

Као део Пројекта „Архив у 21. веку“, у Галерији савремене уметности у Пожаревцу протеклог четвртка, организована је изложба под називом „Ретроспектива – изложбе и издања 2003-2018 – Историјски архив Пожаревац свом Граду и Отаџбини“, аутора др Јамине Николић и др Драгане Милорадовић. Сарадници на пројекту су Мирјана Степановић и Милан Станковић, док је е-презентацију припремио Срђан Милетић.

Отварању изложбе присуство-

налистичко-полицијског Универзитета, директори јавних предузећа и установа, представници полиције, цркве...

У музичком делу програма наступио је Леонардо Боројевић.

Историјски архив Пожаревац је 2005. године започео значајну сарадњу са Војним архивом Министарства одбране Републике Србије, са којим је реализовао пројекте којима се афирмишу националне вредности, а један од најзначајнијих је пројекат повodom обележавања стогодишњице од почетка и завршетка Великог рата.

Са отварања изложбе

БАНЕ СПАСОВИЋ, ГРАДОНАЧЕЛНИК ПОЖАРЕВЦА:

Импонује углед Историјског архива Пожаревац

Бане Спасовић, Градоначелник Града Пожареваца, поздрављајући присутне овим поводом, уједно је потврдио далековидост и визију људи који су 1948. године основали Историјски архив Пожаревац, под тадашњим називом Архивско средиште. Тај чин који је заправо потреба да се историја пажљиво и систематски чува и сортира, довео је до тога да са ове дистанце имамо бољи увид у оно шта је некада било, као и зашто се нешто догодило.

Очување архивске грађе је обиман посао који захтева студиозност и напоран рад. Небројано пута били смо сведоци да су многи кроз историју управо највеће проблеме људском роду правили фалсификовањем чињеница и догађаја из прошлости. Као најистуренијег војника у првим борбеним редовима оне армије која то не дозвољава, управо видим вас из Историјског архива. Све недоумице око чињеница из прошлости разрешавају подацима из ваших депoa, дајући одговоре, што би рекао наш народ, ни по бабу, ни по стричевима. Историјски архив драгоцен је не само за историчаре и државну администрацију, већ и за грађанство, истраживаче аматере, као и знатижељнике сопствених породичних историја. Нама у овом граду посебно импонује углед који Историјски архив Пожаревац живи у породици историјских архива Србије, па и код колега из иностранства. О томе сведоче признања и учешћа на међународним стручним скуповима и симпозијумима, као и иновације у области очувања архивске грађе. Посебно нам је драгоцено што сте ваше депое за љубитеље историје отворили и у форми богате издавачке делатности. Мишљења сам да такве збирке фотографија, докумената и осталих писаних података на најбољи начин говоре како се на овим просторима некада живело и шта се од тада, па до сада све променило. Седам деценија постојања показује успех, али и обавезује да наставите са високим стандардима које сте себи поставили, а нас на њих навикли. На том путу желим вам срећу која вам уз тако способан менаџмент, вредне и предане запослене и није одлучујући фактор, рекао је Бане Спасовић.

време покретања нових расправа о Великом рату и покушаја нове ревиизије историјске улоге Србије у тим ратним дешавањима. До септембра ове године изложба је гостовала у 14 градова у Србији и Републици Српској и имала више од 12.500 посетилаца.

Пре четири године публикована је и Монографија „Србија и Браничево у Великом рату 1914-1918“, која на посебан начин прати изложбу и представља јединствено издање обogaњено вредним архив-

тарни филм, који је приказан на 11. Међународном фестивалу војно - патриотског филма у Руској федерацији, а награђен је у категорији документарног филма. Емитован је 19 пута, а у Србији га је видело више од 11.000 гледалаца. Успешна сарадња наше две установе трајала је и током ове године када су представници Војног архива учествовали на Међународној научној конференцији у организацији Историјског архива Пожаревац под називом „Архиви у трећем миле-

ДР ЈАСМИНА НИКОЛИЋ, ДИРЕКТОРКА ИСТОРИЈСКОГ АРХИВА ПОЖАРЕВАЦ:

„Шетња“ кроз прошло време

Др Јасмина Николић, директорка Историјског архива Пожаревац, поред осталог истакла је да су данас фондови и збирке смештени у депоима ове установе незаобилазан извор за проучавање прошлости Пожареваца, Браничева и Србије.

Историјски архив Пожаревац је највећи чувар памћења и историјске истине, јер су у њему забележени развојни путеви, падови и успеси свих области друштвеног живота овог подручја. Са друге стране, ово је и тренутак сећања на све оне који су у овој установи радили, уткали свој рад и свој живот, који су допринели да се сачува архивска грађа у архивским депоима и тиме омогућили да је учинимо доступном јавности кроз изложбе, публикације, мултимедијалне пројекте, представљаним на посебно организованим свечаностима - културним догађајима, чију ретроспективу објављује ова изложба и каталог. Сматрали смо за неопходно да вам представимо оно што смо урадили у оквиру изложбене и издавачке делатности у 21. веку, ослањајући се управо на рад генерација колега, на прикупљене архивске фондове и збирке, које ова установа чува деценијама... Данас, када обележавамо 70 година од оснивања Историјског архива, са поносом и великом захвалношћу сећамо се свих личности које су учествовале у стварању културних производа - изложби и издања, са којима се ми данас поносимо. Желели смо да прошећамо кроз прошло време, сагледамо постигнуте резултате наших подухвата кроз овај каталог и ретроспективу изложби, издања и културних догађаја на којима смо их представљали, да се присетимо великих људи који су били са нама у тим значајним тренуцима, на једном месту сумирамо и ставимо на увид јавности, да се подсетимо обрађених тема, аутора, повода, тимова стручних људи који су заједно радили на свакој публикацији и изложби Историјског архива Пожаревац, да се сетимо људи који су учествовали у програмима отварања изложби и промоцијама књига, публике која је присуством и бројношћу давала значај сваком нашем културном догађају, дуготрајног и упорног тимског рада свих нас у Архиву на сваком подухвату, рада који превазилази свако радно време и тренутну слику броја запослених, али дефинише посвећеног архивисту, истакла је др Јасмина Николић.

нијуму-вечна исходишта историје“. Такође, наше установе планирају да до краја године публикују Зборник докумената „Извештаји и наредбе Недићеве „Владе народног спаса“ за Округ пожаревачки од 1941. до 1944. године“. Војни архив и Историјски архив Пожаревац на Дан примирја, 11. новембра, у Дому Војске Србије у Београду, приредиће изложбу „Србија у Великом рату 1914-1918“, најавио је пуковник Петровић.

Веома захтеван и амбициозан пројекат Историјски архив Пожаревац реализује у сарадњи са Криминалистичко-полицијским Универзитетом у Београду. Реч је о Пројекту истраживања историје казненог система у Краљевини Србији на примеру пожаревачког Казненог завода од 1853-1945. године. У току је реализација друге фазе овог пројекта која обухвата документе од 1918. до 1945. године. Проф. др Ивана Крстић Мистрицеловић са Криминалистичко-полицијског Универзитета истакла је да „запослени у Историјском архиву Пожаревац имају сјајне идеје, осмишљавају многе добре пројекте и окупљају тимове стручњака који их успешно реализују“.

Рад Историјског архива Пожаревац на истраживању и објављивању архивске грађе, одвија се са благословом његовог преосвећенства владице Браничевске епархије др Игнатија Мидића. Са Епархијом је 2010. године потписан посебан протокол о сарадњи чиме је ова установа, поред Историјског архива Србије, постала једина регионална институција, која има потписан документ са православном црквом и чува архивску грађу црквене провенијенције. Владикин изасланик, ђакон Томислав Пауновић честитао је 70 година постојања и рада установи која, како је рекао „у свом називу садржи стари израз Архи, што значи почетак свих почетака, истраживање тока свих догађаја у свету“.

М. П.